

บทที่ 2

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยสภาพการณ์มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของครูสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดยะลา ผู้วิจัยใช้รูปแบบเพื่อให้การวิจัยแบบบรรยายเชิงสำรวจ (Descriptive Survey Research) เพื่อให้การวิจัยบรรลุผลตามจุดประสงค์ของการวิจัยเป็นที่เชื่อถือได้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการสุ่มตัวอย่าง ระบบการวิจัย เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัยครั้งนี้ คือ ครูสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2536 ประกอบด้วย ครูสอนศาสนาอิสลาม 119 คน 119 โรงเรียน 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครูสอนศาสนาอิสลาม
เมืองชะลา	40	40
รามัน	35	35
สะหา	15	15
บันนังสตา	17	17
ธารโต	3	3
เบตง	4	4
กิ่งอำเภอกาบัง	5	5
รวม	119	119

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชะลา, 2535

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 เมื่อได้จำนวนประชากรทั้งหมดแล้ว คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ยามาเน่ (Yamané, 1973 : 723)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ e แทน ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน ขนาดของประชากร
 n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 หรือให้มีความคลาดเคลื่อนได้สูงสุดไม่เกิน 0.05 จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังการคำนวณข้างล่างนี้

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } n &= \frac{119}{1 + 119(.05)^2} \\ &= 91.71 \\ \text{ปัดเป็น} &= 92 \end{aligned}$$

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครูสอนศาสนาอิสลาม	กลุ่มตัวอย่าง
เมืองเสลา	40	40	31
รามัน	35	35	27
สะทา	15	15	12
บันนังสตา	17	17	13
ธารโต	3	3	2
เบตง	4	4	3
กิ่งอำเภอกาบัง	5	5	4
รวม	119	119	92

ระบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระบบการวิจัยเป็นและการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) โดยมีระบบการวิจัย ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 ระบบการวิจัย

วัตถุประสงค์	เครื่องมือ	ข้อมูล	กลุ่มตัวอย่าง	เกณฑ์ที่ใช้	สถิติ/วิธีวิเคราะห์	ผู้ใช้ผลการวิจัย
1.ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของครูสอนศาสนาอิสลามทั้ง 4 ด้าน	แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม	จากผลการตอบแบบสอบถาม	1.ครูสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดยะลา	เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria)	-ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) -ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	1.สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 1.1 สำนักงานเลขาธิการ
1.1 ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา		ตอนที่ 2 ซึ่งได้ข้อมูลในรูปแบบของคะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)	2536			2.สำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษา 2 2.1 ฝ่ายโครงการพิเศษ สปช.
1.2 ร่วมวางแผนแก้ไขปัญหา		แบ่งเป็น 5 ระดับ				3.สำนักงานการศึกษาจังหวัดยะลา 3.1 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง อำเภอรามัน อำเภอบันนังสตา อำเภอธารโต อำเภอสะหา อำเภอเบตง กิ่งอำเภอกาบัง
1.3 ร่วมปฏิบัติงานตามโครงการ						3.2 โรงเรียนประถมศึกษาศึกษาในสังกัด สพจ.ยะลา
1.4 ร่วมติดตามและประเมินผลโครงการ						

วัตถุประสงค์	เครื่องมือ	ข้อมูล	กลุ่มตัวอย่าง	เกณฑ์ที่ใช้	สถิติ/วิธีวิเคราะห์	ผู้ดำเนินการวิจัย
2. ศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของครูสอนศาสนาอิสลามทั้ง 4 ตำบล	-แบบสอบถาม	-จากผลการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งได้ข้อมูลในรูปของความถี่และ ตอนที่ 2 ซึ่งได้ข้อมูลในรูปของคะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)	-เหมือนข้อ 1	-ความมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05	-การทดสอบค่าที -วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Anova) โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) หากมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบผลโดยใช้เซฟเฟ (Scheffe' Method)	

วัตถุประสงค์	เครื่องมือ	ข้อมูล	กลุ่มตัวอย่าง	เกณฑ์ที่ใช้	สถิติ/วิธีวิเคราะห์	ผู้ผลการวิจัย
3. ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาทาง ศาสนา วุฒิต่าง การศึกษา ประสบการณ์ใน การทำงาน จำนวนชั่วโมงที่ สอน รายได้ การติดต่อสัมพันธ์ กับเจ้าหน้าที่ 6 กระทรวงหลัก ปฏิบัติงานใน ท้องถิ่นของครูสอน ศาสนาอิสลามกับ การมีส่วนร่วมใน การพัฒนาหมู่บ้าน ทั้ง 4 ด้าน	-เหมือน ข้อ 1	-เหมือน ข้อ 1 และ ข้อ 2	-เหมือนข้อ 1	-ความมีนัย สำคัญทาง สถิติระดับ .05	-ค่าสัมประสิทธิ์ แบบเพียร์สัน (r_{xy}) -ทดสอบความมีนัย สำคัญทางสถิติ ของ (r_{xy}) โดย ทดสอบค่าที (t) -ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) โดยการใช้ การทดสอบ ค่าเอฟ (F)	

วัตถุประสงค์	เครื่องมือ	ข้อมูล	กลุ่มตัวอย่าง	เกณฑ์ที่ใช้	สถิติ/วิธีวิเคราะห์	ผู้ใช้ผลการวิจัย
4. ศึกษาตัวพหุภาคย์ ลักษณะของครูสอน ศาสนาอิสลามกับ การมีส่วนร่วม ในการพัฒนา หมู่บ้านทั้ง 4 ด้าน และหาสมการ พหุภาคย์	-เหมือน ข้อ 1	-เหมือน ข้อ 1 และ ข้อ 2	-เหมือนข้อ 1	-ความนัย สำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05	-ใช้ในการ วิเคราะห์การ ถดถอยพหุคูณของ ข้อมูลเป็นขั้น ๆ (Stepwise) ด้วยเครื่อง คอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS	
5. ศึกษาปัญหา อุปสรรคและ ข้อเสนอแนะใน การแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมใน การพัฒนาหมู่บ้าน ของครูสอน ศาสนาอิสลาม	-แบบ สอบถาม ปลาย เปิด	-จากแบบ สอบถาม ตอนที่ 3	-เหมือนข้อ 1		-วิเคราะห์เนื้อหา โดยหาค่าร้อยละ และความถี่	

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire)

จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close-Ended Question) สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระที่จะศึกษาคือ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิกิจการศึกษาระดับปริญญาตรี วุฒิกิจการศึกษาระดับปริญญาโท ประสบการณ์ในการทำงาน จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์ รายได้ การติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ 6 กระทรวงหลัก (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุตสาหกรรม) ที่ปฏิบัติงานในท้องถิ่น จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วัดระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของครูสอนศาสนาอิสลามทั้ง 4 ด้าน ซึ่งเป็นตัวแปรตามคือ

ด้านการมีส่วนร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา จำนวน 11 ข้อ

ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนแก้ไขปัญหา จำนวน 9 ข้อ

ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติงานตามโครงการ จำนวน 9 ข้อ

ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลโครงการ จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open-Ended Question) สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหมู่บ้านของครูสอนศาสนาอิสลามทั้ง 4 ด้าน จำนวน 4 ข้อ

การตอบแบบสอบถาม และวิธีตอบแบบสอบถามครูจะเฉลี่ยในภาคผนวก

วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ซึ่งจากการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของครูสอนศาสนาอิสลาม ในครั้งนี้ มี 4 ด้านคือ
  - 1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
  - 1.2 ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนแก้ไขปัญหา
  - 1.3 ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติงานตามโครงการ
  - 1.4 ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลโครงการ
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาการมีส่วนร่วม ทั้ง 4 ด้าน
3. นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาลงความเห็นและหาความตรงเชิงโครงสร้าง โดยมีผู้เชี่ยวชาญดังนี้
  - 1) อาจารย์ ดร.อนันต์ กิพย์รัตน์ ตำแหน่งคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
  - 2) อาจารย์อนันต์ สุวรรณมณี ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา
  - 3) อาจารย์สาโรจ จรจิตต์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษา 2 จังหวัดยะลา
  - 4) อาจารย์พิเชษฐ์ นฤมิตรสุน ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส
  - 5) อาจารย์เออน บุญคง ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 5 ชั่วคราวการสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเมือง จังหวัดยะลา

การหาความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรมตามทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของครูสอนศาสนาอิสลามโดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนนดังนี้

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม
นั้น
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม
นั้น
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่เป็นตัวแทน ลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม
นั้น

ถ้าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามข้อนั้นก็ถูกตัดออกไป หรือต้องปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้ดีขึ้นโดยใช้สูตรการหาความตรง (อ้างอิงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531 : 124)

$$IC = \frac{\Sigma R}{N}$$

- เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะ
พฤติกรรม
- ΣR แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ทั้งหมด
- N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ตัวอย่าง การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

ข้อ ที่	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 5	ผลรวม	ค่า
0.	+1	-1	+1	+1	+1	3	0.6

หมายความว่า ข้อคำถามข้อนี้มีดัชนีความสอดคล้อง 0.6 ซึ่งสามารถนำ
ข้อคำถามนี้ไปเป็นคำถามในการวิจัยได้

5. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความเที่ยงและให้คะแนนมาก่อน
ปรับปรุง แล้วนำไปทดสอบ (Try Out) กับครูสอนศาสนาอิสลามที่อยู่ในเขตพื้นที่
จังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาส จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างใน
การวิจัยครั้งนี้

6. นำแบบสอบถามที่ทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability)
ของแบบสอบถามในแต่ละด้านและทั้งฉบับ

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในแต่ละด้านและทั้งฉบับโดยนำ
เอาคะแนนของแบบสอบถามของตอนที่ 2 ทุกข้อเข้ามาหาค่าความแปรปรวน มาตรฐาน
(Standard Variance) แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์
อัลฟา (Coefficient Alpha) เพื่อทดสอบความสามารถของมาตราวัดว่ามี
ความคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง โดยใช้สูตรของ ครอนบาช (Cronbach, 1970 :
161)

$$\alpha_k = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_{x_1}^2}{S_{x_t}^2} \right]$$

เมื่อ	α_k	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	k	แทน	จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม
	$\Sigma S_{x_i}^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ (Total Item Variance)
	$S_{x_t}^2$	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ (Total Test Variance)

ผลการตอบแบบสอบถามที่ได้จากการทดสอบ คำนวณค่าความเชื่อมั่น
ปรากฏผล ดังรายละเอียดตามตาราง 4

ตาราง 4 ค่าความเชื่อมั่น วิเคราะห์คุณภาพ แบบทดสอบ การมีส่วนร่วม
 ส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของครูสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียน
 ประถมศึกษาจังหวัดยะลา

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระหว่างข้อ	จำนวนข้อ	จำนวนคน	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านการมีส่วนร่วมค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา	1-11	11	30	.9363
ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน แก้ไขปัญหา	12-20	9	30	.9336
ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติงาน ตามโครงการ	21-29	9	30	.8577
ด้านการมีส่วนร่วมติดตาม และประเมินโครงการ	30-36	7	30	.9004
รวม	1-36	36	30	.9676

จากตาราง 4 แสดงว่า แบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่นสูงมาก
 สามารถนำไปใช้เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยให้คำเนในการจัดเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. เสนอคำร้องถึงภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อขอหนังสือถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ในการขอความร่วมมือจัดเก็บข้อมูลของผู้วิจัย
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ไปมอบให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารงานทั่วไปด้วยตนเอง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำหนังสือบันทึกข้อความเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดยะลา
3. ผู้วิจัยนำหนังสือบันทึกข้อความที่ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดยะลาอนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยไปมอบให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดยะลาเพื่อขออนุญาตต่อไป
4. เมื่อหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภออนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยได้ ผู้วิจัยนำบันทึกข้อความไปถ่ายเอกสารเพื่อนำไปประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนและขอความร่วมมือจากครูสอนศาสนาอิสลามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม
5. ผู้วิจัยจัดทำรหัส (Code) ไว้ในแบบสอบถาม ซึ่งเป็นรหัสของครูสอนศาสนาอิสลามซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม บันทึกไว้ก่อนนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง
6. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้ครูสอนศาสนาอิสลามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองทุกโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างบางส่วนมีเวลาว่าง ผู้วิจัยให้ตอบแบบสอบถามและรับกลับมาได้เลย แต่ถ้าหากกลุ่มตัวอย่างไม่มีเวลาว่าง ผู้วิจัยได้มอบแบบสอบถามไว้ให้และให้ส่งกลับคืนผู้วิจัยเมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วโดยผู้วิจัยได้ติดแสตมป์และจำหน่ายถึงผู้วิจัยไว้ในแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว
7. เมื่อกลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับคืนมาไม่ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยติดตามไปยังโรงเรียนที่กลุ่มตัวอย่างประจำทำการสอนอยู่และให้

ตอบแบบสอบถามใหม่ เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วผู้วิจัยก็รับแบบ
สอบถามกลับคืนมา

การจัดกระทำข้อมูล

ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามทุกฉบับ
นำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครูสอนศาสนาอิสลามที่เป็นตัวแปรอิสระมี
เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1. เพศ
  - 1.1 เพศหญิง เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน
  - 1.2 เพศชาย เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน
2. อายุ
  - 2.1 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 42 ปี เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน
  - 2.2 สูงกว่า 42 ปี เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน
3. วุฒิการศึกษาสามัญ
  - 3.1 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ ม.ศ.3 (ม.3) เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน
  - 3.2 ม.ศ.5 (ม.6) เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน
4. วุฒิการศึกษาทางศาสนาอิสลาม
  - 4.1 ระดับอับดีดอฮ์ฮะฮ์ เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน
  - 4.2 ระดับมุตะวัชชีเตาะฮ์ เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน
  - 4.3 ระดับชานาวีฮะฮ์หรือสูงกว่า เกณฑ์การให้คะแนน 3 คะแนน

5. วุฒิทางการศึกษา
  - 5.1 ไม่มีวุฒิทางการศึกษา เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน
  - 5.2 มีวุฒิทางการศึกษาระดับอนุปริญญา เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน
  - 5.3 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญา เกณฑ์การให้คะแนน 3 คะแนน
6. ประสบการณ์ในการทำงาน
  - 6.1 ต่ำกว่า 6 ปี เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน
  - 6.2 6-12 ปี เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน
  - 6.3 สูงกว่า 12 ปี เกณฑ์การให้คะแนน 3 คะแนน
7. จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์
  - 7.1 ต่ำกว่า 12 ชั่วโมง เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน
  - 7.2 12-20 ชั่วโมง เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน
  - 7.3 สูงกว่า 20 ชั่วโมง เกณฑ์การให้คะแนน 3 คะแนน
8. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
  - 8.1 ต่ำกว่า 4,000 บาท เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน
  - 8.2 4,000-6,500 บาท เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน
  - 8.3 สูงกว่า 6,500 บาท เกณฑ์การให้คะแนน 3 คะแนน
9. การติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ 6 กระทรวงหลัก (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุตสาหกรรม) ที่ปฏิบัติงานในท้องถิ่น
  - 9.1 การติดต่อ 1-4 ครั้ง/ปี เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน
  - 9.2 การติดต่อ 5-8 ครั้ง/ปี เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน
  - 9.3 การติดต่อ 9-12 ครั้ง/ปี เกณฑ์การให้คะแนน 3 คะแนน

แบบสอบถามที่ใช้วัดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของครูสอนศาสนาอิสลามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) มีเกณฑ์การให้น้ำหนักดังนี้

5	หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก
3	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
2	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
1	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

เกณฑ์การตอบ

มีส่วนร่วมมากที่สุด หมายถึง ผู้ตอบเข้าร่วมกิจกรรมตามข้อความนั้นมากที่สุด คือ มีส่วนร่วมระหว่าง 81-100%

มีส่วนร่วมมาก หมายถึง ผู้ตอบเข้าร่วมกิจกรรมตามข้อความนั้นมาก คือ มีส่วนร่วมระหว่าง 61-80%

มีส่วนร่วมปานกลาง หมายถึง ผู้ตอบเข้าร่วมกิจกรรมตอบข้อความนั้นปานกลาง คือ มีส่วนร่วมระหว่าง 41-60%

มีส่วนร่วมน้อย หมายถึง ผู้ตอบเข้าร่วมกิจกรรมตามข้อความนั้นน้อย คือ มีส่วนร่วมระหว่าง 21-40%

มีส่วนร่วมน้อยที่สุด หมายถึง ผู้ตอบเข้าร่วมกิจกรรมตามข้อความนั้นน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมระหว่าง 0-20%

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินระดับการมีส่วนร่วม

การประเมินผลระดับการมีส่วนร่วมของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อและเป็นรายด้าน จะวิเคราะห์จากเกณฑ์ค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูงมาก
3.51-4.50	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูง
2.51-3.50	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อใช้บรรยายลักษณะต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.1 คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (ประคอง
กรรมสูตร, 2525 : 60)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้น}}{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}} \times 100$$

1.2 คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร
(Norusis, 1990 : B-86)

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^N X_i}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum_{i=1}^N X_i$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

1.3 คำนวณหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (Norusis, 1990 : B-86)

$$S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum_{i=1}^N$ แทน ผลรวมของคะแนน

X_i แทน คะแนนแต่ละตัว

X แทน ค่าเฉลี่ย

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของครูสอนศาสนาอิสลาม โดยการคำนวณค่าที-เทส (t-test) ในกรณีที่มีตัวแปรอิสระเป็น 2 กลุ่ม และทั้งสองกลุ่มมีความแปรปรวนเท่ากัน ($\sigma_1^2 = \sigma_2^2$)
ใช้สูตร (Norusis, 1990 : B-5)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_p^2/N_1 + S_p^2/N_2}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่พิจารณาในการกระจายแบบที
(t-Distribution)

X_1, X_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

N_1, N_2 แทน จำนวนประชากรกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

S_p^2 แทน ความแปรปรวนรวม คำนวณได้จากสูตร

$$S_p^2 = \frac{(N_1 - 1)S_1^2 + (N_2 - 1)S_2^2}{N_1 + N_2 - 2}$$

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของ
ครูสอนศาสนาอิสลาม โดยคำนวณค่าเอฟ-เทส โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน
ทางเดียวในการที่มีตัวแปรอิสระมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้สูตร (Norusis, 1990 :
B-27)

$$F = \frac{\text{BETWEEN GROUPS MEAN SQUARE}}{\text{WITHIN GROUPS MEAN SQUARE}}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่พิจารณาในการกระจายแบบเอฟ
(F-distribution)

2.3 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ หลังจากพบว่า ผลการทดสอบมี
ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้วิธีการของ เชฟเฟ่ โดยใช้คำสั่ง
ในโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดังนี้ (Norusis, 1990 : B-30)

ONE WAY VARIABLES = VALIST BY VANAME (MIN, MAX)
/RANGES = SCHEFFE (.01)
/RANGES = SCHEFFE (.05)

2.4 ทหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของครูสอนศาสนาอิสลามแต่ละด้านกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน โดยใช้สูตรการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) สูตร (Norusis, 1983 : 135)

$$r = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด X แต่ละตัว ยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด Y แต่ละตัว ยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.5 ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตร t-test โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์วิริยะ, 2534 : 325)

$$t = \frac{r\sqrt{N-2}}{\sqrt{1-r^2}}$$

เมื่อ t แทน ค่าการแจกแจงของ t
 r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 N แทน จำนวนประชากร

2.6 คำนวณหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ
โดยใช้ Stepwise โปรแกรม SPSS